

заходів щодо детінізації фінансово-економічних відносин. Вони мають носити комплексний, системний характер і охоплювати організаційний, ресурсний, матеріально-технічний та інформаційний аспекти.

Література

1. Тіньова економіка: оцінити обсяги – неможливо, скоротити – реально. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2879075-tinova-ekonomika-ociniti-obsagi-nemozливо-skorotiti-realno.html>

2. Бригінець О.О. Детінізація економіки як основа фінансової безпеки держави. Фінансове право . 2014. № 3. С. 62-65.

3. Баранов С.О. Шляхи детінізації економічних процесів. Аспекти публічного управління. 2015. № 7-8 (21-22). С. 58-59.

4. Варналій З. С., Савич І. Сучасний стан та чинники тінізації бюджетних відносин в Україні. ВКНУ ім. Тараса Шевченка. Економіка. 2014. Вип. 11. С. 6-12.

5. Звіт Рахункової палати за 2018 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Reports/2018/ZVIT_RP_2018.pdf

6. Аналіз обсягів контрабанди в Україні: масштаби, прямі та непрямі втрати бюджету і економіки. Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ua-outlook.com.ua/ru/2019/07/06/smuggling-schemes/>

7. Тіньова економіка: оцінити обсяги-неможливо, скоротити – реально. Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/2879075-tinova-ekonomika-ociniti-obsagi-nemozливо-skorotiti-realno.html>

УДК 336.7(477)

Сорока М.А., студентка, Черниш О.В., ст. викладач
Київський національний університет технологій та дизайну

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО МОНІТОРИНГУ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ В УКРАЇНІ

Кредитні організації зазнають певних труднощів при реалізації контрольних процедур, спрямованих на зниження ризику легалізації доходів,

отриманих злочинним шляхом. Так, з метою запобігання залучення їх до підозрілих схем кредитні організації застосовують певний інструментарій на різних етапах взаємовідносин з клієнтами (як фізичними, так і юридичними особами).

Основна мета банківського моніторингу – це своєчасне виявлення порушення і труднощів в функціонуванні комерційного банку або банківської системи в цілому з метою нормалізації фінансового становища і підтримки стабільності.

Організація фінансового моніторингу у комерційних банках України регламентується наступними законодавчими актами: Законом України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» [2]; Законом України «Про банки та банківську діяльність» [1] та Положенням про здійснення банками фінансового моніторингу. Національний банк України зобов'язує здійснювати фінансовий моніторинг у банках України з метою запобігання використанню банківської системи України для легалізації злочинних доходів відповідно до Міжнародних стандартів з протидії відмиванню доходів та фінансування тероризму і розповсюдження зброї масового знищення. Відповідальними за організацію внутрішньобанківської системи запобігання відмиванню злочинних доходів та фінансуванню тероризму є керівник виконавчого органу банку або керівник філії іноземного банку. У разі призначення у банку тимчасової адміністрації, відповідно за організацію дотримання вимог законодавства України у цій сфері несе тимчасовий адміністратор банку, а у разі здійснення процедури ліквідації банку – його ліквідатор [4].

Виходячи з зазначеного можна сформулювати наступне визначення фінансового моніторингу: «... це сукупність заходів, спрямованих на виконання вимог законодавства у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» [3].

Необхідність банківського моніторингу зумовлена, по-перше, особливою роллю банку в господарському житті суспільства. Банківський сектор впливає на загальну економічну ситуацію, за рахунок впливу на обсяг та структуру

грошової маси, будучи посередником між господарюючими суб'єктами. По-друге, банківський моніторинг дозволяє на ранній стадії запобігти проблемам, що виникають в банківському секторі, завдяки чому вдається з більшою ймовірністю зберегти ринкової рівновагу.

Кандидат економічних наук Стечишин Т.Б. виділяє декілька проблем формування системи фінансового моніторингу банківської системи в Україні. По-перше, це відсутність повноцінного зв'язку з правоохоронними органами та іншими державними органами, уповноваженими запобігати та протидіяти легалізації злочинних доходів і фінансування тероризму, насамперед із суб'єктами державного фінансового моніторингу. По-друге, проблема розкриття банківської таємниці [5]. Згідно з Законом України «Про банки та банківську діяльність» [1], уся інформація, яку одержує банк про діяльність та фінансовий стан клієнта під час його обслуговування є банківською таємницею. По-третє, відсутність акцентуації на протидії притоку капіталу між легальною та нелегальною (тіньовою) економікою. Та по-четверте, суб'єкти первинного фінансового моніторингу на законодавчому рівні не зобов'язані представляти документи про джерела походження коштів [5].

Якщо в банку відділ фінансовий моніторинг – це просто обслуговуючий підрозділ, покликаний виконувати вимоги законодавства та управляти ліцензійними ризиками, то він у першу чергу потрапить під скорочення. Якщо ж система фінансового моніторингу є повноправним партнером бізнесу, то його бюджет, звичайно, буде переглянутий у бікоптимізації витрат, але абсолютно необов'язково скорочений, оскільки основне завдання даної системи полягає саме в скороченні сукупних витрат за рахунок зниження витрат, які банк об'єктивно понесе, якщо виявиться залученим клієнтами в високоризикові сумнівні схеми.

Створена в Україні система фінансового моніторингу функціонує з метою реалізації головного завдання – ефективного застосування механізмів і інструментів протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї

масового знищення. Від якості організації процесу моніторингу в банківській системі залежить стан і дієвість інструментів моніторингу в Україні в цілому.

Література

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність» № 2121–III від 07 грудня 2018 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>

2. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом» № 249–IV від 28 листопада 2018 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/249-15>

3. Васюренко О.В. Банківський нагляд: підручник / О.В. Васюренко, О.М. Сидоренко. – К.: Знання, 2011. – 502с.

4. Єгоричева С.Б. Організація фінансового моніторингу в банках[текст] навч. посіб. / С.Б. Єгоричева. – К.: Центр учбової літератури, 2014. – 292с.

5. Стечишин Т.Б. Проблеми формування системи фінансового моніторингу в банківській сфері України / Т.Б. Стечишин // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2014. – №8. – с. 183–187.

УДК 338.2

Сорокіна В. О, магістрант, Кремень О. І., к.е.н, доцент
Київський національний університет технологій та дизайну

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ ФІРМИ

Для забезпечення ефективної діяльності фірм в умовах ринкової економіки та загострення конкурентної боротьби на всіх ринках актуальним є створення комплексної системи управління фінансовими результатами.